

**PARLAMENTARNI ODBOR ZA STABILIZACIJU I PRIDRUŽIVANJE
EVROPSKE UNIJE I CRNE GORE**

Prvi sastanak

27-28. septembar 2010.

Brisel

DEKLARACIJA i PREPORUKE

Usvojeno 28. septembra 2010.

Prvi sastanak Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore (SAPC) održan je 27-28. septembra 2010. godine u Briselu, pod zajedničkim predsjedavanjem g. Eduarda Kukana, u ime delegacije Evropskog parlamenta, i g. Ranka Krivokapića, predsjednika Skupštine Crne Gore, u ime delegacije Skupštine Crne Gore.

Na sastanku su bila razmijenjena mišljenja:

G-đe profesorke Gordane Djurović, ministarke za evropske integracije,

- u ime Vlade Crne Gore;

G-dina Štefana Fülea, komesara za proširenje i politiku susjedstva

- U ime Evropske komisije i Visokog predstavnika Evropske unije za spoljne poslove i politiku bezbjednosti;

Odbor se bavio sljedećim temama:

- Stanje odnosa između Evropske unije i Crne Gore: razmjena mišljenja sa predstavnicima Visokog predstavnika za spoljne poslove i bezbjednosnu politiku, Evropske komisije i Vlade Crne Gore,
- Proces jačanja kapaciteta Skupštine Crne Gore, a posebno jačanje njenih kontrolnih funkcija,
- Poboljšanje funkcionisanja vladavine prava u Crnoj Gori: reforma pravosuđa i borba protiv korupcije i organizovanog kriminala,
- Regionalna saradnja, sa posebnim osvrtom na crnogorsko predsjedavanje regionalnim inicijativama,
- Zaštita ljudskih prava, posebno slobode medija,
- Ekonomska kretanja u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na održivi razvoj turizma i transportnog sistema, a u isto vrijeme osiguravanjem zaštite životne sredine.

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje, u saglasnosti sa članom 3 svog Poslovnika o radu i članom 125 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Evropske unije i Crne Gore, uputio je sljedeću Deklaraciju i Preporuke Savjetu za Stabilizaciju i pridruživanje i institucijama u Crnoj Gori i Evropskoj uniji:

O odnosima Evropske unije i Crne Gore

1. Pozdravlja stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Crnom Gorom 1. maja 2010. godine; uvažava činjenicu da je država 9. decembra 2009. godine odgovorila na Upitnik Evropske komisije, u pogledu pripreme mišljenja o crnogorskom zahtjevu za članstvo u Evropskoj uniji i naglašava da napredak države kandidata prema Evropskoj uniji zavisi od njenih napora da usklađivanju sa Kopenhaškim kriterijima i uslovima procesa stabilizacije i pridruživanja;
2. Sa zadovoljstvom primjećuje razvoj inter-parlamentarnih odnosa između Skupštine Crne Gore i Evropskog parlamenta, koji su, počev od septembra 2010, organizovani u okvirima Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, koji će omogućiti sadržajnije i češće sastanke odgovarajućih članova parlamenata;
3. Pozdravlja viznu liberalizaciju za građane Crne Gore, koji od decembra 2009. mogu slobodno da putuju u zemlje Šengen zone. Sa zadovoljstvom primjećuje da je Crna Gora jedna od prvih država u regionu postigla ukidanje viza;
4. Smatra da dobre odnose Crne Gore sa svojim susjedima treba stalno razvijati u cilju jačanja regionalne stabilnosti, koja je značajna za napredak zemalja Zapadnog Balkana u procesu evropske integracije;
5. Unaprijed se raduje pozitivnom mišljenju Komisije na zahtjev Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji, u okviru nove strategije proširenja;
6. Sa zadovoljstvom primjećuje da pomoć kroz IPA funkcioniše dobro u Crnoj Gori; ohrabruje i vladu i Komisiju da pojednostave administracionu proceduru za IPA fondove, sa ciljem da se učine dostupnijim manjim i ne-centralizovanim korisnicima;

O procesu jačanja kapaciteta Skupštine Crne Gore

7. Pozdravlja napretke u funkcionisanju Skupštine Crne Gore i nastavak rada na jačanju političkog konsenzusa, posebno kada je riječ o evropskoj integraciji; posebno pozdravlja donošenje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Službe Skupštine u julu 2010. godine, koji omogućava Skupštini izvršavanje njenih nadležnosti kako je i predviđeno Ustavom; uvažava sa zadovoljstvom povećani nivo uključenosti Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije u pitanja evropskih integracija; ponavlja svoje preporuke sa ciljem povećanja skupštinskih administrativnih resursa, kao i ekspertske podrške, kako bi se obezbijedilo dovoljno sredstava za efikasno obavljanje njenih kontrolnih funkcija;
8. Potvrđujući napore crnogorskih vlasti i političkih snaga i u vlasti i u opoziciji da uzmu u obzir stručno mišljenje Venecijanske komisije Savjeta Evrope od 2010. godine u procesu usaglašavanja izbornog zakonodavstva sa Ustavom države, ponavlja svoju zabrinutost što izmjene izbornog zakona tek treba da se donesu; poziva Skupštinu da ih usvoji bez daljeg odlaganja i poziva sve političke partije da nađu zajednički stav u skladu sa preporukama OSCE-ODIHR;

O poboljšanju funkcionisanja vladavine prava

9. Pozdravlja napredak učinjen u reformi pravosuđa, usvajanjem zakonodavstva, kao što je Zakon o krivičnom postupku, i smanjenje zaostalih sudskih predmeta; uprkos tome, poziva crnogorske vlasti da nastave sa poboljšavanjem odgovornosti i efikasnosti pravosudnog sistema i da se fokusiraju na obezbjeđivanje nezavisnosti sudstva i tužilaštva od političkog uticaja; nastavlja da podstiče Skupštinu i Vladu da rješavaju pitanje konflikta interesa;
10. S pažnjom prati učinjene korake ka relevantnom zakonodavnom i administrativnom okviru za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i sa interesovanjem posmatra skorašnja dostignuća u jačanju institucionalnih kapaciteta za primjenu zakona u ovoj oblasti; ohrabruje vladajuću koaliciju da preuzme dalje aktivnosti u ovoj oblasti i da pažljivo prati napredak u jačanju institucionalnih kapaciteta za primjenu zakonodavstva; pozdravlja podnošenje Strategije Vlade za period 2010-2014 i akcionog plana za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije Komisiji početkom avgusta 2010, očekujući konkretne rezultate implementacije predloženih mjera; smatra neophodnim jačanje istražnih kapaciteta i poboljšanje međuresorne saradnje;

O regionalnoj saradnji

11. Potvrđuje važnu i konstruktivnu ulogu Crne Gore u podsticanju regionalne saradnje i dobrih odnosa sa drugim zapadno-balkanskim i susjednim zemljama Evropske unije, kao i njenu zadovoljavajuću saradnju sa Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (ICTY); toplo pozdravlja činjenicu da je Crna Gora od nedavno predsjedava trima regionalnim inicijativama – Centralnom evropskom inicijativom (CEI), Procesom saradnje za Jugoistočnu Evropu (SEECP) i Jadransko-jonskom inicijativom (AII) - uključujući i njihove parlamentarne dimenzije u 2010/2011, i na taj način demonstrirajući važnost državnih atributa u regionalnoj saradnji i njenu spremnost da preuzme ove važne funkcije;
12. Čestita Skupštini Crne Gore što je prva među parlamenatima u regionu usvojila Rezoluciju o genocidu u Srebrenici u saglasnosti sa Rezolucijom Evropskog parlamenta iz 2009¹, i što je obilježila njenu godišnjicu otvaranjem Izložbe o masovnim grobnicama u Bosni i Hercegovini; smatra ove postupke važnim doprinosom ka izgradnji konsenzusa i pomirenja u čitavom regionu;
13. Podsjeća Crnu Goru i Srbiju na potrebu iznalazjenja rješenja za otvorena pitanja kao što su pitanje dvojnog državljanstva u interesu građana obje zemlje i podstiče ih da konstruktivno saraduju u svjetlu perspektive evropske integracije;

O zaštiti ljudskih prava

14. Potvrđuje da je Crna Gora napravila pomake u obezbjeđivanju slobode izražavanja u medijima usvajanjem Zakona o elektronskim medijima i izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika, ali poziva nadležne da preduzmu dalje korake sa ciljem dekriminallizacije klevete; poziva crnogorske vlasti da nastave sa pokazivanjem posvećenosti u pogledu obezbjeđivanja rada medija bez političkog miješanja i garantovanja nezavisnosti regulatornih tijela; ohrabruje nadležne institucije da nastave da redovno rješavaju zaostale sudske predmete koji se tiču napada na novinare i izražava nadu da se to neće ponoviti ubuduće; podvlači važnost promovisanja etičkih i profesionalnih standarda kroz jačanje samo-regulacije medija; poziva vlasti da obezbijede da nacionalni ilokalni javni servisi rade po EU standardima objektivnosti, nezavisnosti i pluralizma;
15. Izražava zadovoljstvo što je, u oblasti ljudskih prava i zaštite manjina, Crna Gora široko u skladu sa evropskim standardima i pozdravlja nedavno usvajanje Zakona o zabrani diskriminacije i Zakona o zaštiti od nasilja u porodici; poziva crnogorske vlasti da osiguraju punu primjenu relevantnih zakonskih odredbi, uključujući Zakon o manjinskim pravima i slobodama, i podstiče ih da pruže dodatne napore u podizanju svijesti o svakom obliku diskriminacije; podstiče

---

¹ TA(2009)0028

crnogorske vlasti da nastave da pružaju punu podršku primjeni Akcionog plana za rješavanje statusa raseljenih lica; žali zbog neprihvatljivih izjava ministra za ljudska i manjinska prava o LGBT populaciji i podsjeća da sve manjine, uključujući i LGBT grupu, moraju biti zaštićene striktnom primjenom zakona o zabrani diskriminacije;

16. Pozdravlja primjenu Akcionog plana za rodnu ravnopravnost (2008-2012), ali izražava zabrinutost da Zakon o rodnoj ravnopravnosti još nije rezultirao punim prihvatanjem politike rodne ravnopravnosti u javnoj upravi, uključujući Skupštinu i ministarstva; ohrabruje Crnu Goru da intenzivira napore na ovom polju;
17. Naglašava značaj pune primjene ustavnih odredbi o službenim jezicima u upotrebi i poziva crnogorske vlasti da primjenjuju ove odredbe u svim oblastima, a posebno u obrazovanju;
18. Podvlači značaj dijaloga sa organizacijama civilnog društva i naglašava bitnu ulogu subjekata civilnog društva u doprinosu jačanju regionalne saradnje u socijalnim i političkim pitanjima; podržava strategiju za saradnju vlade i NVO-a; uvažava napore vlade u konsultovanju civilnog sektora i poziva na dalje korake u formalizaciji i povećanju učešća civilnog društva u izradi politike i praćenju aktivnosti nadležnih organa;

O ekonomskim kretanjima

19. Pozdravlja Vladine stalne napore za usaglašavanjem svog ekonomskog zakonodavstva sa evropskim standardima i nastavljanjem strukturnih reformi, uprkos činjenici da je država bila snažno pogođena ekonomskom krizom; napominje da se poboljšala industrijska proizvodnja u drugom kvartalu 2010. godine, prvi put poslije značajnog pada u 2009, što daje nadu u dalji ekonomski oporavak u srednjoročnom periodu; smatra važnim da se nastavi sa fokusiranjem na fiskalnu stabilnost i strukturne reforme, kao i da se unaprjeđuju infrastruktura i vještine, pojednostave administrativne procedure neophodne za osnivanje javno-privatnih partnerstava i za davanje koncesija u ovoj oblasti; podstiče Vladu da nastavi da promoviše diverzifikaciju trenutno male privredne baze države;
20. Poziva crnogorske vlasti da, kako bi najbolje zadovoljili srednjoročni i dugoročni održivi razvoj, unaprijedi zaštitu životne sredine; unaprijedi saobraćajnu infrastrukturu, kao i da iskoristi sva sredstva i mogućnosti u sektorima energetike i turizma, u najboljem interesu svojih građana, održivog razvoja i standarda zaštite životne sredine; u tom cilju, poziva vladu da obezbijedi punu transparentnost, posebno u privatizaciji sektora energetike i zaštite životne sredine;
21. Predlaže budžetske reforme, posebno optimizaciju javne potrošnje na održivi nivo na duži rok, kako bi nivo budžetskog deficita ostao u skladu sa kriterijima iz Mاستrihta; poziva vlasti da jačaju institucionalni okvir finansijskog tržišta i unaprijede stabilnost bankarskog i finansijskog sistema.
22. Sa zadovoljstvom uvažava da je Crna Gora u potpunosti primijenila Privremeni sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima sa Evropskom unijom.

~~~~~